

Campagnethema Vastenactie 2024

Leven in een veranderende wereld

De gevolgen van de klimaatveranderingen worden steeds meer voelbaar, ook in Europa en Nederland. In de zomer van 2023 teisterde een ongekende hittegolf Zuid-Europa - ook in Nederland werden warmterecords verbroken - steeg de temperatuur van het water in de Middellandse zee tot een recordhoogte, vielen rond het Gardameer hagelstenen zo groot als tennisballen en zijn er steeds vaker langere periodes zonder regen. In 2024 kijken we tijdens de Vastenactie-campagne hoe deze veranderingen kwetsbare gemeenschappen beïnvloeden en waar mogelijke oplossingen liggen.

Door de toename van broeikasgassen in de atmosfeer verschuiven de grenzen van de klimaatzones. We merken dit aan de veranderende weerpatronen. Die veroorzaken steeds vaker zogenoemde 'extreme klimaatgebeurtenissen'. Dat zijn bijvoorbeeld zware stormen, extreme hittegolven of juist hevige regens. In de Global Climate Risk Index wordt bijgehouden welke landen het zwaarst getroffen werden en het meest kwetsbaar zijn voor dit soort gebeurtenissen. De laatste cijfers die beschikbaar waren op het moment dat we het Handboek samenstelden, zijn uit 2019 en komen uit de Global Climate Risk Index 2021 - de Index over 2022 kon niet worden gemaakt omdat er te weinig gegevens beschikbaar waren.

Klimaatzones

Door de klimaatveranderingen verschuiven de grenzen van de klimaatzones zo snel, dat de leefbaarheid voor mensen, dieren en planten op veel plaatsen zwaar op de proef wordt gesteld, aldus hoogleraar Marten Scheffer in het NRC van 22 juli 2023. Hij zegt dat India nu al op de grens van leefbaarheid ligt door de hoge temperaturen. Onderzoeken hebben aangetoond dat mensen het beste gedijen bij een temperatuur van ong. 13 graden Celsius; binnen een 'bandbreedte' van -3 tot +31 graden Celsius voelen we ons het prettigst én - zo blijkt uit andere studies - is onze productiviteit het beste. 'Het verschuiven van de klimaatzones heeft dus gevolgen voor waar mensen in de toekomst het beste kunnen leven,' aldus Scheffer.

Op dit moment leeft ongeveer 9% van de wereldbevolking op plaatsen die buiten ons 'optimum' vallen. Dat betekent dat ze het moeilijker hebben om daar te overleven. Uitgaande van een temperatuurstijging van 2 graden, is de verwachting dat aan het einde van deze eeuw 22 tot 39 procent van de wereldbevolking op zo'n moeilijke plaats leeft. Scheffer stelt dat bepaalde gebieden in Afrika, India en Brazilië binnen twee eeuwen zo goed als onleefbaar worden, terwijl Scandinavië en Canada meer naar ons optimum toeschuiven. Hij voorziet dan ook grootschalige migratie, veel meer dan het klimaatpanel van de VN nu voorspelt.

Extreme klimaatgebeurtenissen

Op dit moment worden we vooral geconfronteerd met de extreme klimaatgebeurtenissen die worden veroorzaakt door de klimaatveranderingen. In 2019 hoorden Mozambique en Zimbabwe tot de zwaarst getroffen landen door extreme klimaatgebeurtenissen. Orkaan Idaï eiste toen veel levens en liet een spoor van verwoesting achter. Tussen 2000 en 2019 vonden er meer dan 11.000

extreme klimaatgebeurtenissen plaats, waarbij 475.000 mensen hun leven verloren en er naar schatting voor 2.56 biljoen (2560 miljard!) dollar schade was. Dat zijn ongeveer drie grote klimaatgebeurtenissen per twee dagen!

Vooral lage- en middeninkomenslanden worden hard geraakt door extreme klimaatgebeurtenissen. Ze hebben immers weinig middelen om grote catastrofes het hoofd te bieden. Noodopvang, voedsel, schoon water, herstel van infrastructuur, herbouw van voorzieningen en van woningen: veel landen hebben niet de middelen dergelijke rampen te boven te komen. De beschikbare financiële steun van de internationale gemeenschap is over het algemeen verre van voldoende. Volgens het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Zaken van de Verenigde Naties (UN OCHA) kon bijvoorbeeld slechts 54% van de wereldwijde humanitaire oproepen in 2019 worden gefinancierd. Na de cyclonen Idai en Kenneth deed Mozambique in maart een oproep voor internationale steun om de massale verwoesting aan te pakken. In juli 2019 was slechts 39% van de financiering gedekt en in december maar 47%. De overheid van Mozambique had al schulden en moest nu de opbouw van het land grotendeels zelf financieren.

Klimaatrechtvaardigheid

Klimaatrechtvaardigheid is een relatief nieuw begrip dat het streven naar eerlijkheid en gelijkheid in de manier waarop we omgaan met klimaatverandering wil aangeven. Klimaatrechtvaardigheid erkent dat de gevolgen van klimaatverandering ongelijk zijn verdeeld over de wereld en dat kwetsbare gemeenschappen het hardst getroffen worden door de gevolgen van klimaatverandering. De kern van klimaatrechtvaardigheid is het aanpakken van de oorzaken en gevolgen van klimaatverandering op een inclusieve en rechtvaardige manier. Dit omvat het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen door de overgang naar duurzame energiebronnen, het bevorderen van energie-efficiëntie en het verminderen van vervuiling. Daarnaast richt klimaatrechtvaardigheid zich op het ondersteunen en versterken van de gemeenschappen die het zwaarst getroffen worden.

Het bevorderen van klimaatrechtvaardigheid vereist samenwerking op internationaal niveau. Er is bijvoorbeeld klimaatbeleid nodig dat rekening houdt met de verschillende behoeften en capaciteiten van landen en gemeenschappen. Bovendien is het belangrijk om ervoor te zorgen dat de overgang naar een koolstofarme economie iedereen ten goede komt.

Agro-ecologie

Een belangrijke factor op weg naar een rechtvaardiger verdeling van de gevolgen van klimaatveranderingen is agro-ecologie. Dat is een ecologische benadering van landbouw en voedselproductie, die streeft naar duurzaamheid, ecologische veerkracht én sociale rechtvaardigheid. Agro-ecologie behoudt biodiversiteit, verbetert de bodemvruchtbaarheid, beheerst plagen en ziektes en bestrijdt klimaatverandering. Zaken als synthetische kunstmest, kunstmatige bestrijdingsmiddelen, monocultuur en genetisch gemanipuleerde zaden horen dus niet thuis in een agro-ecologische aanpak. Er wordt kleinschalig gewerkt, met lokale gewassen via lokale markten en met natuurlijke meststoffen en insecticiden. Zo verbetert de bodemkwaliteit - de grond kan meer water vasthouden én bevat meer voedingsstoffen - en dat levert op termijn een betere productie op. Overigens niet altijd in hoeveelheid, maar zeker in kwaliteit. Agro-ecologie is daarmee meer dan natuurlijke duurzame landbouw. Het staat voor een geheel van inclusieve, duurzame landbouw- en voedselssystemen gebaseerd op ecologische, economische, sociale én feministische principes. Ook het beschermen en bevorderen van vrouwenrechten en het recht op voedsel voor iedereen, horen bijvoorbeeld bij een agro-ecologische benadering.

Grotere opbrengst, betere bodem, extra inkomsten

De productie kan met agro-ecologische technieken worden vergroot en verarmde grond kan worden hersteld en dat alles op een manier die beter aansluit bij de levenswijze van kleinschalige boeren. Op die manier beschikken lokale gemeenschappen over meer middelen van bestaan, waarover ze bovendien zelf de regie voeren. De resultaten van een agro-ecologische aanpak zijn niet altijd snel zichtbaar, maar uiteindelijk zorgt het voor een afname van armoede, verbetering van de voedselzekerheid, een betere bodemkwaliteit en toename van de biodiversiteit.

Klimaatverandering: hoe zit het ook alweer?

De belangrijkste oorzaak van de huidige klimaatverandering is de toename van broeikasgassen in de atmosfeer, met name kooldioxide (CO₂), door het verbranden van fossiele brandstoffen (zoals steenkool, olie en aardgas), door ontbossing en door veranderingen in landgebruik. Broeikasgassen zijn gassen die warmte vasthouden in de atmosfeer, waardoor de temperatuur op aarde stijgt. Dit staat bekend als het broeikaseffect.

Bossen zorgen er voor dat de opwarming van de aarde vertraagt, omdat ze de hoeveelheid CO₂ in de atmosfeer verminderen; bomen nemen het op. Grootschalige ontbossing vermindert echter in rap tempo de hoeveelheid bomen, waardoor er meer CO₂ in de atmosfeer achterblijft. Zo vormt onder andere de voedselproductie voor de internationale markt - vlees, gewassen en melk - een belangrijke oorzaak van klimaatverandering: bossen worden gekapt om plaats te maken voor grote plantages en weides voor vee. Intussen zorgen de grootschalige landbouw en veeteelt ook voor nog meer uitstoot van broeikasgassen. Denk in dit verband bijvoorbeeld ook aan methaan! Zo is de landbouwsector naar schatting wereldwijd verantwoordelijk voor 10 tot 14% van de uitstoot van broeikasgassen.

De klimaatveranderingen hebben belangrijke gevolgen. We stippen er enkele aan.

Zoals hiervoor al aan de orde kwam: door de toename van broeikasgassen in de atmosfeer stijgt de gemiddelde temperatuur op aarde. Dit leidt tot smeltende ijskappen en gletsjers, stijgende zeespiegels en veranderingen in de temperatuur- en weerpatronen over de hele wereld. Daardoor worden sommige gebieden droger en andere gebieden juist natter. Dit kan leiden tot droogte, watertekorten of juist overstromingen of grote bosbranden. Voor mensen die afhankelijk zijn van wat ze zelf verbouwen, wordt het moeilijk om begin en einde van de natte en droge seizoenen te voorspellen. Kon je voorheen vast vertrouwen op de natuurlijke cyclus van natte en droge seizoenen, nu zijn ze onvoorspelbaar geworden. En kan het gebeuren dat alle voedselvoorraden op zijn en er nog niet gezaaid kan worden.

Ook de biodiversiteit staat onder druk door klimaatveranderingen. Er kunnen verstoringen ontstaan in de voedselketens - denk aan de lange droogtes - waardoor leefgebieden verloren gaan en plant- en diersoorten verdwijnen.

Campagneproject 2024

Beter leven in een veranderende wereld in Masvingo, Zimbabwe

Gemeenschappen in het zuiden van Zimbabwe zijn afhankelijk van gewassenteelt met regenwater. Als er onvoldoende regen valt, vertrouwen de mensen op waterbronnen als rivieren en putten. In januari 2023 waren er in grote delen van het land lange droge periodes, met grote risico's voor de oogsten.

In de plattelandsgemeenschappen in de districten Bikita en Gutu in de provincie Masvingo (een deel van het bisdom Masvingo) leven boeren die voor hun voedselvoorziening en levensonderhoud grotendeels afhankelijk zijn van kleinschalige landbouw en regenwater. Dat systeem is echter heel gevoelig voor de klimaatveranderingen die afgelopen jaren steeds ernstiger werden. Langere droge periodes, overstromingen en cyclonen zijn toegenomen zowel in aantal als in intensiteit. Ze bedreigen de voedselzekerheid van de plattelandsgemeenschappen én ze bedreigen de gezondheid door gebrek aan schoon, veilig water.

Er zijn weinig betrouwbare en goed functionerende waterpunten in het gebied. Maar liefst 37% van de huishoudens moet meer dan een kilometer afleggen om water te halen. In combinatie met de onbetrouwbare regenval heeft dat geleid tot voedselonzekerheid en een eenzijdig dieet in veel gezinnen. Er zijn bovendien nauwelijks alternatieve manieren om de voedselzekerheid te vergroten of inkomen te verwerven, omdat de meeste mensen weinig tot geen opleiding hebben en dus weinig andere mogelijkheden hebben om geld te verdienen. Bovendien zijn er nauwelijks duurzame afzetmarkten in het gebied. Daardoor zoeken met name jonge mannen, meisjes en vrouwen hun toevlucht tot illegale mijnbouw (goud), prostitutie en criminele activiteiten (diefstal en roofovervallen).

Het Vastenactie campagneproject richt zich op vrouwen, jongeren en mannen met beperkte bestaansmiddelen in de districten Gutu en Bikita, de districten met het grootste gebrek aan water en andere middelen van bestaan. Vrouwen moeten ver lopen voor water, moeten in het veld werken terwijl ze ook voor de kinderen en het huishouden moeten zorgen. Traditionele rolpatronen waarbij vrouwen geen controle hebben over gebruik van het land en de oogsten, vergroten hun kwetsbaarheid.

Wat gaan we doen?

Waterpunten

Om de toegang tot schoon water te verbeteren voor zowel thuisgebruik als voor het land en de dieren, gaan we vier waterpunten installeren. Er worden putten geboord, die worden voorzien van een pomp die op zonne-energie werkt en er komt bij iedere put ook een grote opslagtank van 5000 liter. Ieder waterpunt kan vijf dorpen - met gemiddeld 20 gezinnen van vier personen - van water voorzien. Een betrouwbare watertoevoer verzekert de gemeenschappen van een goede oogst voor zowel thuisgebruik als om te verkopen. Daardoor verbeteren de voedselzekerheid en de inkomenszekerheid.

Gemeenschappelijke tuinen

Bij de vier waterpunten worden ook vier gemeenschappelijke tuinen aangelegd van 50 x 50 meter. De lokale bevolking draagt actief bij aan het project door mee te helpen bij de installatie van de waterpunten en tuinen, door ze te beschermen, bijvoorbeeld tegen wilde dieren, en door lokale kennis, kennis van natuurlijke landbouw en lokale zaden in te brengen voor de moestuinen. De gemeenschappen zullen na de oplevering van de tuinen zelf zorgen voor het onderhoud en de beveiliging.

Naaigroepen

Om kwetsbare vrouwen en jongeren te ondersteunen bij het verwerven van extra inkomsten worden 20 groepen voorzien van een naaimachine en startmaterialen zodat ze kleding kunnen maken en verkopen, waaronder schooluniformen.

In totaal zullen 1360 vrouwen en meisjes en 500 mannen en jongens bij het project worden betrokken. Indirect zullen naar schatting 5.600 mensen van het project profiteren: 3280 vrouwen en 2320 mannen.

Campagneproject in het kort

- vier waterpunten met pomp, zonnepanelen en opslagtanks;
- vier gemeenschappelijke tuinen;
- trainingen in traditionele en agro-ecologische landbouwtechnieken;
- 20 mensen worden getraind in het onderhouden en repareren van de pompen;
- 40 boeren worden getraind in waterbeheer en hygiëne rondom de waterpunten en de wateropslagtanks;
- 100 boeren leren hoe ze hun producten het beste kunnen verkopen;
- 200 mensen hebben leren naaien en hebben materialen ontvangen om te starten;
- 20 groepen hebben een naaimachine ontvangen;
- vrouwen zijn actief betrokken en leren over hun rechten.

Hoe kunnen we helpen?

Landbouw training p.p.	€ 15
Naai-opleiding voor twee personen	€ 35
Startset om kleding te naaien	€ 45
Afrastering moestuinen	€ 65
Waterleidingen en kranen	€ 85
Naaimachine	€ 340
Watertank van 5000 liter	€ 550
Waterpomp op zonnepanelen	€ 3.500

Thandekile Ncube: 'Houd hoop en werk hard'

Niemand zou zich iedere dag zorgen moeten maken over voldoende voedsel en water om de dag door te komen. Toch is het voor de jonge weduwe Thandekile Ncube (31) en haar kinderen Nomatter (11) en Forward (8) in Zimbabwe een dagelijkse strijd om in hun levensonderhoud te voorzien. Klimaatveranderingen en de Covid-19 pandemie maakten de situatie de afgelopen jaren nog veel moeilijker voor het gezin.

Net als duizenden andere families in het Matobo-district in Zimbabwe, had ook het gezin van Thandekile grote moeite de verschillende uitdagingen het hoofd te bieden die ontstonden door de coronapandemie, klimaatveranderingen en de ingestorte economie van het land. Het gezin kampte met de lange droge periodes en een ernstige cycloon de afgelopen jaren. Daardoor mislukten de oogsten en er was nauwelijks voldoende te eten.

Haar echtgenoot Donovan ging naar Zuid-Afrika om geld te verdienen voor zijn gezin, maar overleed daar plotseling aan de gevolgen van Covid-19. Nu is de grootste angst van Thandekile dat ze zal overlijden door de honger en dat er dan niemand meer is die voor haar kinderen zorgt: 'Ik leef voor mijn kinderen en mijn grootste wens is dat ik ze kan geven wat ze nodig hebben,' zegt ze.

Voedseltekorten

Volgens het Wereld Voedsel Programma leeft 63% van de bevolking van Zimbabwe - die uit ruim 15 miljoen mensen bestaat - onder de armoedegrens. Vóór de coronacrisis hadden 7,7 miljoen Zimbabwanen te kampen met voedseltekorten na de droge periode en cycloon in 2019; de lange droge periode die daarop volgde verergerde de situatie nog meer. In combinatie met de torenhoge inflatie is het voor mensen als Thandekile vrijwel onmogelijk daar zelf nog uit te komen.

Na het plotselinge overlijden van Donovan, was Thandekile de wanhoop nabij en ze vertelde dat zijn dood zo plotseling was, dat hun kinderen nog steeds moeilijk kunnen accepteren dat ze hun vader nooit meer zullen zien of spreken: 'Donovan was een goede vader en echtgenoot en zijn dood is erg hard aangekomen. In het begin heb ik dagen op bed gelegen,' vertelt ze. 'Ik wist niet hoe ik verder moest en hoe ik mijn kinderen moest grootbrengen zonder hun vader.' Ook de kinderen missen hun vader erg: 'Het was leuk als mijn vader er was. Ik keek altijd uit naar het moment dat hij thuiskwam,' vertelt dochter Nomatter.

Het zijn in Zimbabwe de vrouwen die het voedsel produceren. De afgelopen jaren lieten droogte en hevige regen echter de oogsten mislukken en de familie moest 's avonds vaak zonder eten gaan slapen. Na de dood van Donovan had Thandekile nog veel meer moeite om haar kinderen te geven wat ze nodig hadden: 'Mijn leven was de eerste periode nog moeilijker, ook financieel, omdat hij de kostwinner was. En soms was ik zo gespannen en zo ziek dat ik de deur niet uit kon om te gaan werken. Ik kon het schoolgeld van de kinderen niet betalen, hun schooluniformen niet en andere basale benodigdheden kon ik ook niet betalen omdat ik geen inkomsten had.' Het laatste jaar gaat Thandekile bovendien gebukt onder problemen met haar huid, waardoor ze niet tegen de zon en de warmte kan. Ze kan daardoor niet op het land werken. Om toch geld te verdienen, is ze een kledingwinkel gestart en verzamelt en verkoopt ze mopane-rupsen, een belangrijke bron van eiwitten en een populair voedingsmiddel in Zimbabwe.

Houd hoop en werk hard

Thandekile wil de mensen in Nederland bedanken voor hun ondersteuning en betrokkenheid tijdens de vastenperiode in een periode die zo moeilijk is voor haar gezin, haar gemeenschap en voor de mensen in Zimbabwe. 'Het grootste cadeau dat mensen elkaar kunnen geven zijn voedsel en geld, omdat we dat nodig hebben om te overleven,' zegt ze. 'Het geeft me hoop dat ik nog steeds in leven ben ondanks alles wat we hebben meegemaakt als gezin. Welke problemen je ook tegenkomt in het leven, het is belangrijk om jezelf bij elkaar te pakken en verder te gaan, houd hoop en werk hard voor je kinderen, ook al is het erg moeilijk voor je. Ik bedank de mensen uit Nederland voor alle hulp, stop er alsjeblieft niet mee,' aldus Thandekile.

Een korte geschiedenis van Zimbabwe

Zimbabwe grenst aan Zambia, Botswana, Zuid-Afrika en Mozambique. Oude rotstekeningen laten zien dat er al duizenden jaren mensen wonen in het gebied. Rond 1400-1450 was er een groot rijk, met als hoofdstad en handelscentrum Groot-Zimbabwe. Er werd onder andere gehandeld in goud, ivoor, koper, textiel en glas. Vroege ontdekkingsreizigers schrijven over een prachtige stad. Helaas zijn de ruïnes in de loop der tijd stelselmatig geplunderd en weten we maar weinig over de geschiedenis van het ooit welvarende rijk.

De British South Africa Company, onder de leiding van Cecil Rhodes, begon in 1888 met de ontginning van kostbare grondstoffen in het huidige Zimbabwe en Zambia. Rhodes noemde het gebied naar zichzelf: Rhodesië. Het was het begin van de kolonisatie. In 1889 kreeg Rhodes' firma (BSAC) van de Britse regering de machtiging om het land ook effectief te besturen en de buitenlandse pioniers begonnen ook het land te bewerken. De lokale bevolking en de pioniers leefden strikt gescheiden. Twee opstanden werden neergeslagen. Tegenwoordig worden ze als de eerste 'chimurenga' of bevrijdingsoorlog herdacht.

Rhodesië

In het zuidelijk deel van Rhodesië hadden zich van het begin af aan de meeste blanke kolonisten gevestigd, vooral plantagehouders die een steeds groter deel van de grond opeisten. Dit deel kreeg in 1923 een grote mate van zelfbestuur, waar de chiefs zitting hadden in de Senaat en een stem voor hun stammen. Zo werd het huidige Zimbabwe gevormd, een zelf-regerende Britse kolonie met als naam Zuid-Rhodesië. De blanke kolonisten behielden wel het recht om zelf over alle binnenlandse aangelegenheden te beslissen. De "Land Apportionment Act" van 1931 deelde Rhodesië op in 'inheems' gebied (37 procent van het land) en 'Europees' gebied. Later werd het land 50/50 verdeeld.

In 1953 voegden de Britten Zuid- en Noord-Rhodesië samen met Nyasaland, het huidige Malawi. Deze federatie, ook wel de Centraal-Afrikaanse Federatie genoemd, werd gedomineerd door Zuid-Rhodesië. Groeiend Afrikaans nationalisme en algemene ontevredenheid zorgde ervoor dat de Britten de federatie in 1963 weer ophieven en de federatie viel uiteen in drie kolonies: Nyasaland (nu Malawi), Zuid-Rhodesië (nu Zimbabwe) en Noord-Rhodesië (nu Zambia).

Zambia en Malawi werden zelfstandig en er werden zwarte Afrikaanse meerderheidsregeringen gevormd. In Zuid-Rhodesië kwam de macht in handen van een blanke minderheidsregering onder leiding van Ian Smith. Deze riep in 1965 de onafhankelijkheid uit, maar zowel internationaal als in het land zelf was veel weerstand tegen het regime en er brak een burgeroorlog uit. Een van de leiders van de opstand, Robert Mugabe, zat tien jaar gevangen. In 1979 werden vrije verkiezingen gehouden en trad een zwarte meerderheidsregering aan. De zwarte bisschop Muzorewa werd president, maar zijn regering werd niet erkend, ook niet in eigen land en de burgeroorlog woedde voort, met veel geweld tegen de bevolking. Uiteindelijk nodigde de Britse regering de strijdende partijen uit voor overleg onder leiding van Lord Carrington. In december 1979 tekenden de delegaties het Lancaster House Agreement, waarmee de burgeroorlog eindigde. Nieuwe verkiezingen brachten in 1980 Robert Mugabe aan de macht en Rhodesië werd Zimbabwe. Ian Smith werd adviseur van de regering.

Het tijdperk Mugabe

Mugabe voerde aanvankelijk een gematigd beleid, maar langzaam maar zeker veranderde dat en in 1987 riep hij zichzelf uit tot president. Het overgrote deel van de bevolking leefde in armoede en profiteerde niet van de nieuwe grondwet en de onafhankelijkheid van het land. Om zijn positie te versterken, introduceerde Mugabe in 2000 een groot landhervormingsprogramma. De blanke boeren werden met geweld onteigend en het land en de boerderijen werden overgedragen aan de zwarte bevolking. Tenminste: als ze bij Mugabe hoorden. Onkunde, gebrek aan investeringen en aanhoudende droogte zorgden ervoor dat de agrarische sector instortte en de voormalige graanschuur van Afrika raakte leeg en dor. Er ontstond hongersnood en het vee én de wilde dieren uit de wildparken werden opgegeten. Ook de toeristenindustrie - een belangrijke inkomstenbron - stortte in en het land raakte aan de afgrond met een werkeloosheid van 94% en de hoogste cijfers ter wereld voor inflatie en economische krimp. Voor de beeldvorming: de officiële inflatie in 2008 was 100.000%.

In 2008 waren er verkiezingen en ondanks fraude, intimidatie en andere ongeregelde zaken, won Morgan Tsvangirai van Mugabe. Mugabe dwong een tweede verkiezingsronde af en een periode van zwaar geweld en intimidatie zorgde ervoor dat Tsvangirai naar de Nederlandse ambassade vluchtte en zich uit de verkiezingen terugtrok. Hierdoor konden mensen alleen nog op Mugabe stemmen. De helft van de bevolking was ondervoed, er was schreeuwend gebrek aan schoon drinkwater en er brak bijvoorbeeld een cholera-epidemie uit. In 2017 namen militairen de macht over en werd Mugabe afgezet.

Positie van vrouwen is kwetsbaar

De meeste plattelandsgemeenschappen hebben traditionele leiderschapsstructuren, waarbij de mannen alle zeggenschap hebben en de vrouwen economisch afhankelijk zijn. De positie van vrouwen en meisjes is daardoor kwetsbaar. Zo heeft één op de drie vrouwen in Zimbabwe tussen de 15 en 49 wel eens te maken gehad met fysiek geweld en ongeveer een kwart van de vrouwen ouder dan 15 heeft wel eens te maken gehad met seksueel geweld. Vrouwen hebben maar beperkt beschikking over grond. Dat beperkt hun mogelijkheden geld te verdienen én beïnvloedt hun sociale status. Door opleiding en training is er desondanks toch een gestage toename van vrouwen die deelnemen aan initiatieven om de voedsel- en inkomenszekerheid van families te verbeteren.